

323.2 (471) "1918"

WALTER WIHRIÄ

BEKÄNNELSER

ÖFVERSATTA AF

BERTEL GRIPENBERG

**HELSINGFORS
HOLGER SCHILDTS FÖRLAG**

37299

1 SISÄLLISSODAT!

Suomi

1 KANSALAISSODAT

1 SWE WALTER WIIHRIÄ

323.2 (480)

k

BEKÄNNELSER

ÖFVERSATTA AF

BERTEL GRIPENBERG

TYÖVÄENLIIKKEEN
KIRJASTO

HELSINGFORS
HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

~~003445~~ *

HELSINGFORS 1918
AKTIEBOLAGET HANDELSTRYCKERIET

FÖRORD.

Författaren till efterföljande bekännelse, Walter F. Wihriä var tidigare anställd som sekreterare vid pappersindustriarbetarnas fackförbund, hvarvid en riklig del af hans åligganden bestod i bedrifvande af agitation bland nämnda industris arbetare. Vid upprorets utbrott i slutet af januari 1918 utsågs han till adjoint hos folkkommissarien för arbetarärenden och chef för pappersindustrisektionen, hvarjämte han af Finska Fackorganisationen (= landsorganisationen) valdes till medlem af det s. k. Centralrådet som till namnet innehade högsta makten. Inom Centralrådet fungerade han som ordförande i utskottet för krigs- och ekonomiärenden. Sedan folkkommissariatet i slutet af februari »beslagtagit» Kymmene Aktiebolags stora pappers- och trämassefabriker Kymmene, Kuusankoski och Voikka bruk på ömse sidor om Kymmene älf, förordnades Wihriä till kommissarie, d.ä. chef för dessa industriella inrättningar och öfverflyttade till Kymmene. Då den hvita armén närmade sig orten, flydde han söderut, men greps i Sippola.

De rödas valde på Kymmene bildar en af de skändligaste episoderna i upprorets historia. För mördarhand föllo här och i omgifningarna ordföranden i förvaltnings-

rådet och styrelsen för Kymmene Aktiebolag, kommerserådet Gösta Björkenheim samt talrika ingenjörer, brukstjänstemän och arbetsledare, inalles närmare 30 personer.

Bekännelsen, som här offentliggöres i öfversättning af skriftställaren, friherre Bertel Gripenberg, bär en omisskänlig prägel af inre sanning, af att dess författare på sistone klart insåg den fruktansvärda förvillelse upproret innebar. Den må för öfrigt tala för sig själf.

UTGIFVAREN.

Vårt handlingssätts fruktansvärda följder.

Hurudana frukter har vårt röfvarprogram burit?

Sedan jag nu undsluppit ett tre månaders pinsamt och för hvarje dag allt mera förvildat rödt terroristvälde, är jag nu i tillfälle att ostördt öfvertänka den bedröfvansens tid vi dragit öfver oskyldiga människor. Opåverkad af yttre påtryckning kan man nu fritt begrunda den senaste tidens händelser och blicka in i de gapande afgrunder af olycka som de öppnat, och då måste äfven i den mest förhärdade människosjäl frågan uppstå hvilket vårt vilda slutmål varit, då vi liksom vargen sönderslitit det som hade kunnat bevaras. Medan vi ännu lefva midt i de af dessa händelser framkallade, uppskakande skräckkänslorna, vågar jag till mina forna meningsfränders begrundande framställa några betraktelser, i allvarlig förhoppning att enhvar af oss tar det till en hjärteangelägenhet att öfverväga hvilka resultat vårt röfvarprogram afkastat och hvilka olycksruiner, hvilken fasa öfver begångna illdåd vi nu se klart tecknad framför oss.

Jag har aldrig uppnått någon bemärkt ställning inom våra socialistiska, politiska kretsar eller i de ledande kretsar som angifvit riktningen. Jag har ej heller fått »sitta» vid partimöten eller socialistiska partikonferenser och kretsmöten, men en viss ställning har man dock anförtrött mig under det senaste året, alltså 1917, då jag vid pappersarbetarförbundets möte i Tammerfors beklädde en sekreterarebefattning. Detta inträffade den 7—9 april. Sedan blev jag under sommaren vald till sekreterare eller ombudsman vid nämnda arbetarförbund. Oberoende af att jag tidtals stått på sidan om fackföreningsrörelsen och det socialdemokratiska partiet, vill jag frivilligt och utan påtryckning af någon öppet erkänna, att min verksamhet som en sådan fördräng (johtajarenki) har varit den bedröfligaste och oberäkneligt skadlig. Den form och den anda i hvilka jag som talare uppträdt för arbetarna ha ingalunda präglats af ansvarskänsla. Jag måste oåterkalleligen erkänna att mina tal till allmänheten varit delaktiga faktorer i det fördärf och den skada, som åsamkats hela samhället och i synnerhet proletariatet, ett fördärfv så stort, att ingen, allra minst vi, som hade oss en slags ledning anförtrodd kunna godtgöra detsamma. Genom denna fördärfbringande verksamhet och genom upphetsande tal, ha vi socialistledare bragt många tusendens utkomst i fara under denna tid af svåra lefnadsförhållanden. På befallning och utan befallning ha vi upphäft stridsrop mot orättvisan, men själfva ha vi genom vårt ansvarslösa handlingssätt åstadkommit en sådan

orättfärdighet och villervalla att historien icke känner några mera uppskakande och sorgliga händelser än dem vi framkallat dessa senaste tider. I stället för att tillrättavisa de mindre tänkande och visa dem den rätta vägen och uppträda manligt i de viktigaste frågor, ha både jag och andra fördrängat ynkligt dragit oss undan, låtande de oskyldiga lida och själfva ansvarslösa åsett det fullständiga fördärf som nu drages öfver de tusenden oskyldiga medborgare, hvilkas frid vi röfvat och hvilkas egendom vi förstört. Det har talats om kärlek, och dock har man i praktiken ådagalagt den mest djuriska grymhet. Min ställning inom socialdemokratin har varit obetydlig, men min verksamhet inom densamma har tillfogat samhället så betänkliga skador, att det icke finns ord nog för att tillfredsställande återgifva dem. Detta handlingssätt har icke kunnat göra mig själf eller någon annan lycklig, men en tyngande sorg har jag genom min skadliga verksamhet åstadkommit. Och till denna äro vi socialisterna ohjälpligt skyldiga, såväl högre som lägre ledare. I stället för de utlofvade fröjderna ha vi bragt tårar, sorg och ångest. Det se vi ju med egna ögon och känna inom oss. Och ändå ha vi kunnat handla så uselt. Detta räcker till förklaring för min verksamhets själfklara fördärflighet.

2) Hänvisande till det förutsagda uppstår t. ex. frågan hvarför socialisternas hufvudledare, då man i november i fjol så storstatligt gick till storstrejk icke vågade meddela arbetarmassorna att man sysslade med vapenanskaffning, att man skulle gå så långt som till

offentligt rövveri, lönnmord på oskyldiga och djuriska grymheter? Hvarför hemlighölls till och med för fördrångarna dessa rysligheter, som nu äro blottade i all sin hemskhet? Hvar och en såg ju redan då att socialisterna t. ex. i Tammerfors, Kotka och Helsingfors voro beväpnade. Då man ville ha klarhet i denna fråga, svarade någon af hufvudledarna mycket öfvertygande, att de ryska bolschevikerna nog hjälpa Finlands arbetare, och att dessa nog skola segra och blifva den härskande kraften i samhället. Man lugnade tvekande själar och äfven verkliga partivänner med att man i intet fall skulle afvika från programmet, icke tillåta plundringar eller hemska lönnmord. Det försäkrades att alla de härliga förmåner, som redan i månader varit planerade på papper, skulle vinnas genom novemberstrejken. Ja, ledaren i Kotka, Eero Haapalainen djärfdes försäkra, att arbetarnas ställning var så stark, att de medels denna storstrejk skulle störta regeringen och dess organ, samt tillade att nya krafter stå till förfogande, och till på köpet kompetenta och skapande förmågor! Med dessa goda instruktioner utsändes sedan den disponibla personalen, både stora och små talare för att landet rundt förkunna denna sanning, dessutom med tillägg att arbetarna vilja beväpna sig endast mot huliganismen, att allas lif och egendom vore tryggade och att samhället skulle vara lugnt o. s. v. Arbetarne gjorde storstrejk, blefvo besvikna i sina förhoppningar och fördömde hela storstrejken. — Men hade väl denna storstrejk något annat ändamål än att utröna huru pass stora krafter stodo till

buds för den stundande kampen om makten, huru djupt rotad egoismen och den därav härflytande dårskapen med bolschevism och villervalla voro rotade i samhället. Till denna slutsats kommer man ovillkorligen, då man betraktar all den bedrövelse som socialisternas hufvudledare i sin maktlystnad framkallat. Ljög man icke för oss, och ha icke vi, små hejdukar ljugit med krydda till? Detta elände har bevisligen klarlagt det faktum, som själfva hufvudledaren och intrigspinnaren Matti Turkia erkänt för många, nämligen att man redan i november för socialisternas partimedel beställde vapen och ammunition af Rysslands bolscheviker. Lika klar blef de bedragnas misstanke att socialismens hufvudmatadorer vid Cirkusgatan 3 redan i fjol uppgjorde en fullständig krigsplan och ett rustningsprogram. Man kommer icke ifrån det faktum att novemberstrejken endast var en profmanöver af ledarne, ty detta stödes af den råfaktige »finansmannen» F. E. Kellosalmis yttrande till några supplikanter: »vet ni inte att våra för länge sedan beställda vapen nu ha anlänt. De måste i första rummet betalas, nu ha vi inte pengar till annat!» Då härtill anmärktes att vi socialister ha skymfat borgarna med beskyllningar för krigsförberedelser, och att vi i sådant fall äro dylika fredsapostlar, svarade nämnda F. E. Kellosalmi mycket lugnt: »annars vore vi ju inte heller vid maktens tyglar.» Således har maktlystnaden och den i dess spår följande egoismen och de låga instinkterna härvid varit hufvudsaken. För en kortvarig kamp om makten offras så många människolif, man dräper

i hemlighet många af samhällets bästa, till och med unga kvinnor bli offer för lönnmördarnas grymhet, och utom allt detta fördärf härjas och plundras samhällets egendom och det brännes och röfvas utan förskoning. En isande skräck röfvar sömnen ifrån dem, hvilkas närmaste oskyldigt råkat i händerna på någon hemlighetsfull »undersökningskommitté» och blifvit offer för fasansfulla illdåd. Och tänka väl de skyldiga nu på att oskyldigt blod ropar i deras spår? Nej, med köld blicka de på sin förgängliga kamp om makten, på sitt plötsliga fall och all den ofärd de lämnat efter sig. För en vecka sedan djärfdes jag i min ensamhet utropa: o, skapare till hvilket elände leder icke allt detta! Och man tvingas förbanna sig själf för att man alls inlåtit sig på denna jakt efter bolschevismens töckenbilder, dess program och dess smutsiga medel. Smutsiga medel leda aldrig till målet. Det se vi nu lifslevvande framför oss med alla dess sorgliga följder. Vi ha kastat vårt slaskvatten öfver de bättre tänkande folkelementen. Nu kunna vi med fullt skäl tillägna det oss själfva. Låt oss säga och erkänna det, såväl socialisternas hufvudledare som deras lydiga legodrängar, att det var öfverledarnas maktlystnad som åstadkom detta medborgarkrig; deras snikenhet och roflystnad drog med sig tiotusentals människor, hvilka blindt lydde Manners, Tokoïs, Elorantas, Haapalainens m. fl. befallningar. Bolschevismens läror ha dödat allt godt hos en stor del af arbetarna även i detta land. Lyckligtvis har den sunda instinkt som nu har befriat Finland, medfört nytt lif, i annat fall vore vi hjälplöst i

fördärfvet. Detta framgår kanske tydligast däraf, att hufvudledarna icke på många veckor låto höra af sig! Inte ens deras på andra orter verksamma legodränkare fingo besked. Öfvermatadorerna rymde sin väg, kvarlämnande som afskedshälsning åt särskilda personer fullmakter att plundra och bortröfva allehanda dyrbar egendom, som sedan skulle försäljas genom den planerade, nya handelskammarens försorg. Här ser man åter ett nytt exempel på de vidriga medel med hvilka bolschevismen strider — att först försöka fördölja det i hemlighet förberedda medborgarkrigets verkliga orsaker, och då man ser den fullständiga ruinen nalkas, ytterligare öka rövverierna och det mer än nog utsträckta förstörelseverket. Kan man väl använda smutsigare medel? Och allt detta på det fattiga folkets bekostnad, detta folk som vi med våra hatfulla lärar upphetsat, åt hvilket vi lofvat så oändligt mycket godt, och inför hvilket vi nu stå afslöjade vid skampålen, såsom vittnen till våra egna lögnar.

Jag har djärfts nedskrifva det faktum att jag icke har varit i tillfälle att närvara vid våra partimöten. Men ledningen meddelade icke sina planer åt denna stora sammanslutning. Om man hade gjort det, hade man icke lyckats i dessa listiga planer, hvilkas upphof bottnat i en vidrig nedrighet och framför allt maktlystnad. Hvarje socialistisk legodräng som trott sig få veta något, måste häpna och blygas, då han ser huru en Vastén, en Taimi, en Kaljunen, en Haapalainen både hemligen och offentligen kungöra sina framgångar. Afskyvärda mo-

tiv måste ha lett en Kellosalmi, Hanna Karhinen eller Hanna Malm då de förhemligat de råheter som rödgardisterna bevisligen begått vid fronterna, och hvilka nu genom hederliga hvita krigare, jag vågar säga hederliga, bragts fram i dagsljuset. Man har helt framt sagt oss att allt står väl till vid de rödas fronter och att de rödas handlingar äro utan fläck. Men nu ha lyckligtvis dessa dunkla hemligheter avslöjats. Den röda ledningens ruskiga dåd i Varkaus, de usla lönnmorden i Kouvola komma nu slutligen i dagen. Ha väl vi varit sanningens försvarare? Vi, som ha ljugit som listiga räfvar och trott på allt som matats i oss av röda ledare, sådana som Hasu, Nålström, Sundman och andra! Hvarför träder icke den kvinnliga medlemmen i generalstaben, Hanna Malm, fram och blottar den verkliga sanningen? Därför att man fruktar sanningen! Bedröfliga varelser äro vi, vi röda! Vi frukta sanningen. Och därför blef också vår tid så kort. Så länge vi sålunda uppträtt som falska profeter, så länge ha vi ej heller kunnat ha någon framgång. Vi ha blifvit utplånade som ulltappen som drifver för vinden. Historien älskar sanning. Och nu äro vi af historien dömda maktsträfvare, hvilkas lögnaktighet aldrig kan ha någon framgång. Hvarför ha icke finanskommissarierna Kohonen, Kellosalmi eller Gylling kunnat underrätta någon om finansernas ställning? Därför att lögnerna icke kunde avslöjas. Man försökte smyga vidare på lögnens väg, och använde industriarbetarnes pengar för andra, skamliga ändamål. Och i denna afsikt ville man ännu i Viborg inbilla

främmande representanter att sakerna icke befunno sig i det förtviflade läge, dit de röda bragt dem. Dessutom ha väl ledarna på sin rymmarfärd försett sina egna plånböcker rikligen, såsom tjufvars sed är. Genom dessa afslöjanden klarnar det huruledes vi böra söka orsakerna till detta medborgarkrig i de röda ledarnes oerhörda snikenhet och maktlystnad. Inga medel har man skytt, pengar ha ej sparats, och bedragande folket har man gjort affärer med bolschevismen. Därför kunna socialistledarna nu själfva taga åt sig det i arbetartidningarna så ofta upprepade ropet: ned med bedragarne! Regeringens flykt från Helsingfors till Viborg och katastrofen i Tammerfors väckte tvifvel i många sinnen, men ännu från Viborg tröstade oss folkkommissariatet med att detta endast var en försiktighetsåtgärd. Och vi trodde dem, till dess vi insågo att det verkligen var ett försiktighetsmått, tack vare hvilket våra ledande stortjufvar bekvämare kunde smita sin väg, utan aft till denna stund ha lämnat någon redovisning efter sig. Men orätt förgår snart. Ur folkets mun, till och med de rödas, får man höra att bolschevismen nu är fördrifven från Finland. I denna säkra förvisning framhårdar jag orubblikt.

3) Hänvisande till det ofvansagda måste jag öppet erkänna att jag i mitt inre ofta insåg att bolschevismen snart skulle besegras. Oaktadt all tröst och uppmuntran hade jag en känsla af att den från andra sidan gränsen importerade, ur rutenhet uppvuxna bolschevismen snart skulle falla på sin egen uselhet och fördärflighet. Vi ha

ju icke, och hade ju icke mogna krafter för att på ett förnuftsenligt sätt leda statsmaskineriet eller ett stort industriföretag. Redan på folkkommissariatet kunde man se hvilken brist där rådde på ens något så när försvarliga förmågor. Men folkkommissariatet trodde på sin sträfvan efter makten och litade blindt på sin ihåliga makt. Själfve J. Pietikäinen erkände, då han trädde i spetsen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, sina klena statsmannagåfvor och sin oförmåga, men den af bolschevismen uppammade maktlystnaden och själfviskheten sporrade t.o.m. denne stenarbetare till att uppträda som statsman, ehuru han hade ett drygt arbete redan med att skrifva sitt namn. Också denne ledare gaf sina befallningar, och gaf dem alldeles uppåt väggarna — hvaröfver han efteråt häpnade — eller också gick det så galet, att inga order alls utgåfvos. Detsamma kan sägas om lifsmedelsafdelningen. Äfven här var chefen, O. Tokoi, ständigt på resor, än till Petersburg, än till Moskva o.s.v. Tjänstemännen och kvinnorna kunde icke lämna något besked. Den som fick något svar, kunde skatta sig lycklig. Bättre var det ej heller på industriexpeditionen. Dess chef eller kommissarie J. Lumivuokko var så upptagen af folkkommissariatets plena, att han inte hade tid med sin egen expedition, och hans rådgifvare eller »föredragare» H. Saxman beklagade sig för supplikanterna öfver att han icke hade fullmakt att underteckna några som helst papper, och att den s.k. »industriinspektören» E. Murto ej heller hade dylik fullmakt. Under sådana förhållanden blef bolschevismen snart

ett sådant sammelsurium, att vederbörande icke visste hvad de hade att göra i sina egna ämbetsverk. Och under all denna oreda tröstades man med att det nog blir bra, bara det hinner. Och häraf följde att man måste ljuga äfven då man alls ingen lust hade därtill, och motvilligt måste man mången gång sätta ihop sådana lögner att hvar och en kunde genomskåda dem. En gång skickades jag till E. Haapalainens krigskommisariat för att få order angående hjälp af milisen med därtill hörande underskrift. Jag gick dit och stod och väntade i korridoren fyra timmar. Sedan tillkännagafs att man icke hade tid med dylika saker! Följande dag ringde jag först upp och frågade om företråde kan fås, och när. Det svarades att jag borde komma genast. Där satt E. Haapalainen vid ett bord med bagaren Pohjaväre från Mänttä vid sin ena sida och Hanna Malm vid den andra. Vid den ena telefonen satt ett visst handelsbiträde Hämäläinen, vid den andra emottogos rapporter af den förutnämnda Hanna Karhinen. Eero Haapalainen började: om inte Vihriä känner husets seder, så skall nog han, (Haapalainen) visa att Kotkapojkarna kan komma både till Kouvola och Kymmene bruk och lära dem, ty det är röda gardet som befaller också där, och ingen annan. Då jag förklarade att detta icke angick mig, utan att jag blott hade kommit för att afhämta ett papper som rörde expeditionen för arbetsangelägenheter, kastades papperet bort och man ropade: ut, och det genast! Många andra klagade öfver liknande behandling. Detta blott som ett exempel på förvirringen

inom regeringen. Enskildt talade jag med många om denna oordning, men öppet vågade jag icke yttra mig om bolschevismens regering och fördärflika metoder, ty man hade tidigare allvarligt sagt mig (Walldén från röda staben i Kouvola) att det inte var värdt att komma med alltför många klagomål per telefon rörande Kymmene A. B:s egendom och beslag, annars kunde man taga mig dit under närmare uppsikt. Detta tilldrog sig af det enkla skälet att jag en gång på tillrop hade hoppat upp i agronomen Björkenheims släde och åkt med honom till Kuusankoski för att till Helsingfors per telefon framföra klagomål öfver att rödgardister på Hevosoja gård egenmäktigt hade bortfört två kvigor. Senare utkom också en slags order om att boskapen på gårdarna borde lämnas i fred, och skulle ett exemplar däraf sändas till hvarje gård. Själfva saken bevisar blott att den sönderfallande bolschevismen visade sina svagheter långt nog, ehuru man ej fick tala därom. — Jag medger nog att jag på grund af dålig karaktär har ljugit, men jag försäkrar att jag nu under dessa korta lefnadsstunder skall bekänna allt hvad jag vet. Pennan bringas frivilligt i min hand af den omständigheten att jag ju är en gammal motståndare till det ryska förtrycket och för det andra däraf att hit nu anländt herrar officerare från Finlands armé och soldater, hvilka beredt mig ett mänskligt bemötande och visat sin fånge all den humanitet man kan begära. Och denna nödvändiga förutsättning saknade just våra röda. Äfven detta ett bevis på huru bolschevismen ohjälpligen förde oss till fördärf och olycka, en olycka

som nu en hel generation af folket får lida af. Hvarför erkände icke vi — och jag i synnerhet — att lögnen vandrade i våra spår? Hvarför sade jag icke i tid offentligen, då jag såg en del af folket gå mot sitt fördärf, i hvilket eländigt tillstånd vi befunno oss och hvarthän vi ha bragt en stor del af arbetarbefolkningen. Först nu, då så många hjärtan och så många hem gråta blod, först nu, då vi ha förbittrat många tusenden hvilka oskyldigt ha fallit offer för våra skoningslösa blodhundar — ja, först nu, då undergångens spöke, som jag med mina lögner själf frambesvurit reser sig framför mig, erkänner jag det öppet och kort: man befälde oss att ljuga, och som lydiga slafvar gjorde vi det. Jag afvek från sanningens väg och drog andra med mig ned i lögnens gapande afgrund. Orättfärdigheten ropar högt efter mig. Därför skall jag nu en gång tala sanning. Icke såsom en hämnd, men frivilligt och ärligt. Sanningen är den förnämsta bland dygder och sanningens väg är den enda vägen till frälsning.

4) Kanhända har jag ingen försvarare då jag så här öppet erkänner allt, men en inre öfvertygelse, som icke är född i dag tvingar mig att vädja till Finlands socialdemokrater. Lita icke på auktoriteter och talare, men tänk och bedöm själv. — Vi ha en hel serie sorgliga illustrationer på huru vi i vårt förtviflade raseri förlorat frukterna af våra ansträngningar. Jag vill ingalunda vädja till eder underkastelse, utan endast till ert sunda förnuft och er klara eftertanke. Senast för ett år sedan uppmärksamgjorde man oss vänligt från olika håll och olika

som nu en hel generation af folket får lida af. Hvarför erkände icke vi — och jag i synnerhet — att lögnen vandrade i våra spår? Hvarför sade jag icke i tid offentligen, då jag såg en del af folket gå mot sitt fördärf, i hvilket eländigt tillstånd vi befunno oss och hvarthän vi ha bragt en stor del af arbetarbefolkningen. Först nu, då så många hjärtan och så många hem gråta blod, först nu, då vi ha förbittrat många tusenden hvilka oskyldigt ha fallit offer för våra skoningslösa blodhundar — ja, först nu, då undergångens spöke, som jag med mina lögner själf frambesvurit reser sig framför mig, erkänner jag det öppet och kort: man befälde oss att ljuga, och som lydiga slafvar gjorde vi det. Jag afvek från sanningens väg och drog andra med mig ned i lögnens gapande afgrund. Orättfärdigheten ropar högt efter mig. Därför skall jag nu en gång tala sanning. Icke såsom en hämnd, men frivilligt och ärligt. Sanningen är den förnämsta bland dygder och sanningens väg är den enda vägen till frälsning.

4) Kanhända har jag ingen försvarare då jag så här öppet erkänner allt, men en inre öfvertygelse, som icke är född i dag tvingar mig att vädja till Finlands socialdemokrater. Lita icke på auktoriteter och talare, men tänk och bedöm själv. — Vi ha en hel serie sorgliga illustrationer på huru vi i vårt förtviflade raseri förlorat frukterna af våra ansträngningar. Jag vill ingalunda vädja till eder underkastelse, utan endast till ert sunda förnuft och er klara eftertanke. Senast för ett år sedan uppmärksamgjorde man oss vänligt från olika håll och olika

folklager på vår pockande och hotfulla hållning och huru de bolschevistiska läror som vi tillägnat oss kunde medföra icke blott fördärf för hela samhället, utan och för vår egen sak och kunde bli hela arbetarrörelsens slutliga undergång. Sådana varningar trodde vi icke på, ej ens om de kommo från våra egna leder. Vi skrattade blott och kallade dem borgerliga skrämskott, och våra egna, som varnade oss, kallade vi köpta menscheviker. Vi voro så berusade af bolschevismens anarkistiska läror, att vi med tänder och klor kämpade mot vårt eget partiprogram. Den socialdemokrat som vågade hysa en afvikande åsikt om bolschevismens farlighet, kallades en mutad dåre, och den som djärfdes öppet fördöma de förefallna rövverierna och morden, han stämplades trots alla protester som en kapitalismens försvarare och en skurk utan like. Så handlade man då, och med en allt hänsynslösare agitation matades anarkins och terrorismens blodtörstiga läror i arbetarmassorna allt sedan april månad 1917. Kotka var den ursprungliga brandhärden, och Helsingfors reagerade tacksamt, till dess plundringarna i Åbo i praktik omsatte bolschevismens rövvarprogram. Och ehuru det samhällsfördärf som bolschevismens af oss omfattade läror medfört, sålunda i all sin nakenhet blottades för oss, och ehuru åtminstone de mera klartseende ibland oss väl förstodo att en sådan fasans lära icke lämpar sig för våra förhållanden eller ens för något så när ordnade samhällen, så trodde man det ej. Med en isande suck tro vi det nu, då den tid kommit, som vi så gladt förberedde.

Jag vill ingalunda lägga sten på börda för er, socialdemokrater, jag vill icke uppräknat enskilda synder, jag vill endast varmt vädja till er ärlighet och edra heligaste känslor. Hämnden synes berusande ljuvlig i hoppet, men då den blir verklighet, är den en grym moder. Den största delen af Finlands socialdemokrater består af familjefäder hvilka ännu äga mänsklighetens heliga känslor och skulle önska vårda sina hem och lefva i fredligt arbete i hemtrakterna. Till dessa och deras anhöriga vill jag varmt vädja nu, då vi ha bragt dem och hela samhället i en dyster, exempellös ofärd. Aldrig kan ett sådant verk af hämnd och blod som de röda nu utfört, höja proletariatet till andligt och materiellt välstånd. Trots allvarliga varningar trodde vi oss med vår bolschevism uppnå vårt mål, men tvärtom har den fört tusende proletärer på nytt ned i en mycket djupare förnedring. Hvarför kunde vi icke i november i fjol, eller ännu i januari lita på vår folkrepresentation och vår lagliga regering? Af det enkla skälet, att våra af bolschevismens rusdryck intill vansinne berusade ledare blindt sträfvade att tillfredsställa sin härscklystnad. Man lofvade guld och gröna skogar, man talade vackert om stora planer och om en lycklig framtid, och då man med lömska medel hade fått maktens tyglar i sina händer, då kunde man blott framkalla den värsta oreda t. o. m. i regerings- och förvaltningsmaskinerierna. Då man svingat sig i sadeln för ett ögonblick, så råkade redan under de två första veckorna alla allmänna angelägenheter och de förvaltningsorgan som företrädde folkets och dess barns bästa i en

sådan olycklig villervalla, att deras förfall noggrant måste döljas för folket. Tyst bara! var befallningen, om någon af folkkommissariatets drängstackare råkade lägga märke till att något var på tok. Alltså bolschevismens blomma och frukt i sino prydno — folkkommissariatet fruktade folket! Och det var inte underligt. Det var ju en med våld usurperad maktställning, ingalunda vald eller tillsatt af folket, utan en vid Broholmsgatan 3 i partikansliet hemligt spunnen sammansvärjning, som i ett lämpligt ögonblick matades som en smaklig läckerbit i de socialistiska massorna. Jag blygs att offentligt erkänna att ni, socialdemokrater, varit utsatta för ett fräckt bedrägeri. Efter ett frivilligt, snart två veckor långt begrundande, ser jag allt klarare de svarta lögnerna med hvilka man i tre månaders tid lyckades hålla de bedragna massorna i underdånighet under bolschevismens makt. Då mitt öde blivit en oerhörd besvikelse, önskar jag ännu en gång att få vädja till Finlands socialdemokrater med dessa af allvarlig öfvertygelse förestafvade rader: en ansvarslost utöfvad makt har ännu aldrig haft framgång annat än för stunden och har alltid medfört allt bittrare samhällsolyckor. Aldrig skall arbetarnes sak uppnå önskade resultat om vi godtroget låna vårt öra åt falska profeter, hvilka med sina skickligt spunna lögnväfnader själva äro de värsta bedragare och det orättas handlangare. De äro odjur i människohamn och eländiga varelser som fullständigt ha förlorat sitt rättsmedvetande och sin heder. Jag har varit en af dessa orättfärdighetens agitatorer, men nu fullständigt upphört att vara ett sådant

vidunder. Bevekande ber jag proletariatet, att om eder lycka och edra hem äro eder kära, icke tro på dessa agitatorers skenbart oskyldiga lögner. Låt eder icke mera påvärkas af de orättfärdiga och förfärliga agitatorer, hvilkas mål varit framkallandet af en förödande samhällskatastrof. Svidande sår uppstå i våra själar vid blotta tanken på de råa och förfärliga illgärningar som bevisligen stå inskrifna i de rödass tunga syndakonto. Med en förbannelse måste man för evigt kasta ifrån sig bolschevismens förfärliga lära! Ingen bör i lättroget oförstånd anamma detta hårresande ordsvammel, hvars slutmål är fördärf och förödelse för de fattiga och för andra oskyldiga medborgare. Som ett klart bevis stå framför oss de förskräckande syner vi se omkring oss. Bättre än alla skrifna ord visa dessa hvarthän denna stora agitation och det förbannade uppviglingsarbetet bragt oss. Man har fått till stånd det elände hvars sådd man så länge utsått. Folkets under årtal i partikassan samlade slantar hvila nu i bolschevismens glupande pung. Med dessa medel köpte partistyrelsen mordvapen, därpå plundrades och förskingrades statskassan och slutligen utfördes hårresande lönnmord och grymheter. Kan väl någon socialdemokrat längre sluta sina ögon för det förblindande upphetsningsarbete som utförts, för att få till stånd detta rysliga tillstånd med alla sina grymheter och all sin förstörelse? Sannerligen är bolschevismen dömd och har dömt sig själf genom sin egen uselhet. Ingen hederlig arbetare skall längre skänka sitt understöd åt möjliga försök till dylikt rövvarvälde eller hämndlystna mord.

Finlands innevånare vilja, tro mig, förena sig i det fredliga uppbyggnadsarbetet, för att åter uppbygga just det som man med bolschevismens hjälp förstört och jämnat med jorden. Finlands fredsälskande socialdemokrater nedlägga frivilligt mordvapnen för att återgå till den plikt som ligger dem närmast, det glädjebringande arbetet. De kunna icke uthärda det skräcktillstånd som nu rådt i tre månader, och ingen vill ånyo bringa proletariatet i detta helvetiska nödläge. Detta tror jag fullt och fast, och kan äfven försäkra att det är min i stillhet mognade öfvertygelse att det icke är nyttigt för någon att föröva enskilda mord eller att dölja vapen. Sådant försvårar blott läget och förvärrar de arbetande klassernas ställning. Socialdemokrater! Tunga hvilat öfver oss de brott vi begått! Försöken att lätta den eländets börda som trycker våra skuldror. Låt oss öppna våra hjärtan och avslöja sanningen i all hennes nakenhet. Då kunna vi ha hopp om fred och nytt lif för det själfständiga Finland. Jag vädjar till de socialistiska element af hvilka man ännu kan vänta ett ärligt ord. Ställningen kan sannerligen ej förbättras om ej en fullständig uppriktighet vinner insteg. Vi storskrytare borde kunna visa detta. Låt oss därför manligen blotta de svarta hemligheterna. Vi ha ju alltid fordrat avslöjande af öfverklassen. Vore det ej skäl att nu avslöja våra egna och andras synder? Kunna vi ej göra det, äro vi medskyldiga till att alla de nu lidandes pinsamma läge fortfar och förlänges. Jag ber er: hoppas ej på framtida hämnd, besudla er icke mera med röfvarpolitik, befria er

från alla hemligheter och låt medborgarfreden återvända till era anhängare och till andra. Detta är endast en ödmjuk dödlighs bön att sanningen måtte hållas i helgd och bli ett arf för kommande släkten, ty utan sanning skall arbetarklassen gå under som stoft i hafvet. Många af oss ha gått under för vårt eget lögnarekoppels skull. Då de falska profeterna sålunda äro afslöjade ber jag bevekande att de våra bekänna hvad de veta om de dunkla brotten. Detta skulle hindra tusendens pinsamma läge. Ifrån denna tro kan jag icke vika, och jag hoppas innerligt att den går i uppfyllelse.

5) Den 2 maj 1918 slog jag mig till följd af sjukdom ned för att hvila i Sippola, och då följande dag en afdelning hvita soldater anlände till orten, gjorde deras glädje och lefnadslust ett hälsosamt intryck på mig. Inga råheter, inga utsväfningar, men höflighet och ett städat uppträdande kunde iakttagas. Detsamma fick jag erfara af det befäl som förrättade ett kort förhör med mig. Jag uppmanades höfligt att hvila sedan jag uppgifvit namn, adress och andra nödiga upplysningar. De af de röda den 1 maj påbörjade, fräcka massplundringarna i trakten upphörde och befolkningen återfick fred och lugn. Likaså värdigt uppförde sig en skyddskårist som d. 5 maj besökte mig för att meddela mig att jag fick stanna kvar för att hvila. Då jag den 7 maj fördes häktad från Sippola till Kymmene bruk var bemötandet under färden likaså mönstergiltigt. På Kymmene bruk såg man genast att ordningsmakten var en annan och humanare. Intet hejdande på vägen, inga

skrålande tillrop såsom de röda brukade. Detta kan jag af erfarenhet anteckna med glad tillfredsställelse. Vid det samma afton med mig på Kymmene bruks kontor anställda förhöret fick jag för min sjukdoms skull sitta, utan att jag själf anhållit därom. De frågor som jag hade att besvara framställdes sakligt och höfligt. Med anmärkningsvärd humanitet ledsagades jag till nattkvarteret af Finlands armé. Man gaf mig en mjuk bädd med täcke och hufvudkudde, man gaf mig mat och skänkte mig tobak. Jag fick äfven intaga medförd medicin. Sålunda har jag alla dagar under min fångenskap blifvit humanit bemött och man har satt mig i tillfälle att på min egen begäran nedskrifva dessa rader. I det jag begagnar tillfället att tacksamt erkänna all mig af Kymmene A. B:s ledning och herrar officerare visad välvilja, vill jag angående den (antagligen förrymde) skurkaktige »kommendanten» i Kouvola, Muuri, meddela följande: då Kymmene bruks oskyldiga tjänstemän jämte arbetsledare och andra med våld släpades från kontoret, trots arbetsutskottets uttryckliga protest och gensaga, och hölls i fångenskap i Kouvola, så vände jag mig till Muuri med en förfrågan hvarför de anhållnas anhöriga icke ens få sända dem mat. Härtill svarade denne Kotkamator: »här finns tillräckligt med mat för fångarna, ni behöfver nog er mat där på Kymmene bruk». Jag påminde då om humanitetens fordringar och om att klagomål anförts öfver att de icke fått tillräckligt med mat, samt att fångarna icke fått filtar och varma klädesplagg. Då svarade Muuri: »om där på Kymmene

finns så mycket mat och filter, så nog skall vi komma dit och ta dem i beslag.» Och därmed gick han sin väg. Detsamma upprepade för mig samme Muuri då han besökte föreningshuset i Kuusankoski och skröt öfver deras kasärnlif.

6) - Då döden skall bli min lön för att jag förnedrat mig till att tjäna den röda terroristregeringen och såsom densammas dräng och handtlangare åstadkommit blott fördärf och elände, så måste jag, så långt mina svaga krafter förslå förbanna mig själf och den lära jag predikat. Döden är en stor förlossare för dem som ha lidit, men för mig, som inser huru tanklöst och ansvarslost jag handlat, är döden syndens lön. Inför sanningens anlete känner jag nu min syndabörda. Hvad nytta har nu någon haft af mina tanklösa och kryddade ord till proletärmassorna? Endast ondska och dyster skugga öfver förut fredliga lif. Och för mig själf? En ruinerad kropp och en förråad själ med hvilkas tillhjälp medmänniskor hetsats upp till olycklig nervositet. Uppfylld af dårhusdrömmar och fantasier gick jag ut för att för arbetarmassorna predika en lära som har fört till den förvirrade och olyckliga tid hvilken nu tynande hvilar öfver äfven de oskyldigaste medborgare. Aldrig kan jag döda min ånger och min själs sorg öfver denna förbannelsens lära. Då nu döden nalkas, är min sista medvetna tanke att jag, på samma gång jag i ensamheten djupt ångrar mitt handlingssätt, som jag ej kan försona med annat än offentlig afbön, åter måste såsom en orättfärdig lära stämpla denna bol-

schevistiska socialism som förvridit våra hjärnor och hvilken aldrig kan göra en nation lycklig. Detta har jag fastslagit, sedan jag med egna ögon sett i hvilket härresande tillstånd vi nu råkat. Jag svär heligt, att bolschevismens usla läror och det där af fostrade maktbegäret icke ha plats inom mig då jag nu går mot döden. I stilla nattliga stunder har en ädlare fläkt omärkligt smugit sig öfver mig och skall den dröja kvar för alltid. Och det är min Frälsares kärlek hvilken redan för tvåtusen år sedan räddade mänskligheten från fördärfvet. Med dessa idéer sårar man ingen, med dem skadar man ingen, man spinner inga intriger mot fredliga samhällen och deras medborgare. Men med hans idéer leker man icke såsom med bolschevismens röfvardöme. Man måste bereda rum för Frälsarens inflytande. Vål är jag ovärdig att tala om detta, men instinktivt känner jag att i denna tro innebor tröst och kraft för den som bereder sig för döden. Fast och beslutsamt måste man gifva sig i hans makt och uttala den rena sanningen. Man bör kasta ifrån sig all fåfänglig maktlystnad och eftersträfvat försonlighetens dygd som bringar försoning. Man kan säga mig att den drunknande griper efter hvarje halmstrå. Jag vill dock ej försvara min skuldbörda. Jag har af öfvertygelse beslutat tro att Frälsaren bringar frälsning äfven i döden. Om t. ex. jag och alla ni som känna mig, hade tillägnat oss denna kärlekens lära så stode vi ej nu med ångestsvett på pannan och ett krossadt hjärta i bröstet bultande på nådens dörr. Vi röda ha ju allmänt med

en svordom kastat kärleken och det religiösa känslolifvet på sophögen, och stämplat det som odugligt kram. Socialdemokrater! I skilsmässans ögonblick vill jag ej uppmana eder att liksom jag gripa efter halmstrån, men då jag offentligen ber alla människor om förlåtelse, tror jag mig göra rätt, och i min ångers stund uppmanar jag alla hårdhjärtade medbrottlingar i detta stora sorgespel att tala rena sanningen. Ty så länge sanningen fördöljes äro lögnens korpar med, och den eviga frälsningen fjärran. Betänken! Alla måste vi dö, och enhvar måste personligen stå till svars. Det är oundvikligt att redan här i lifvet göra detta klart för sig. Försoningsverket bör börjas med hämndlystnadens utrotande och oskrymtad bekännelse. Frälsaren är kärleken, men kärleken fordrar obetingadt sanning. Se blott huru vårt lögnaktiga folkkommissariat skingrades liksom af sig själf och likaså huru vi, dess legodränkar med ondt samvete skingrades åt alla väderstreck, lämnande våra grymheters oläkliga sår efter oss. Betänken eder ställning och hvad ni möjligen ännu kunnen försona och godtgöra. Lyckan står ej att finna i socialistiskt röfveri. Öppet och heligt ångrar jag den stund, då jag inlät mig härpå. Öfvervældigad af bitter ånger kan jag med öfvertygelse lämna denna samhällsröfvarlära och minnet däraf i det mörker där en evig ofrid skall råda. Och likaså kan jag bedyra att ett ordnat, fredligt och tillfredsställt samhälle aldrig kan uppbyggas på de grunder som den röda regeringen här i Finland anvisade, och hvarigenom de drogo öfver oss en förfärande ka-

tastrof. Hade icke afdelningar af den hvita armén redan den 3 maj besatt Kymmene bruk, och genom lugna försiktighetsmått återställt fred och ordning, så hade det röda befälet yttermera ökat olyckan. Vi äro den hvita armén tack skyldiga för att fabrikerna räddades åt arbetarne.

Slutligen ber jag eder ångerfullt: låten alla dimdunkla drömmar om en socialistisk-kommunistisk stat för evigt fara — de ha kvarlämnat ett alltför bittert och sorgligt minne. Må den lära jag förkunnat vara evigt förbannad. Ödmjukt ber jag eder att icke framdeles lyssna till falska läror och deras förkunnare. Ångestfullt bedjande alla om förlåtelse går jag till döden. Min Gud! Förlåt oss för våra synders skull. Det beder med uppriktig ånger

W. F. Wihriä.

På anhållan af Walter Wihriä intyga vi att han af fri vilja och af eget initiativ har nedskrifvit ofvanstående uppsats samt egenhändigt undertecknat densamma.

Walkeala d. 10 maj 1918.

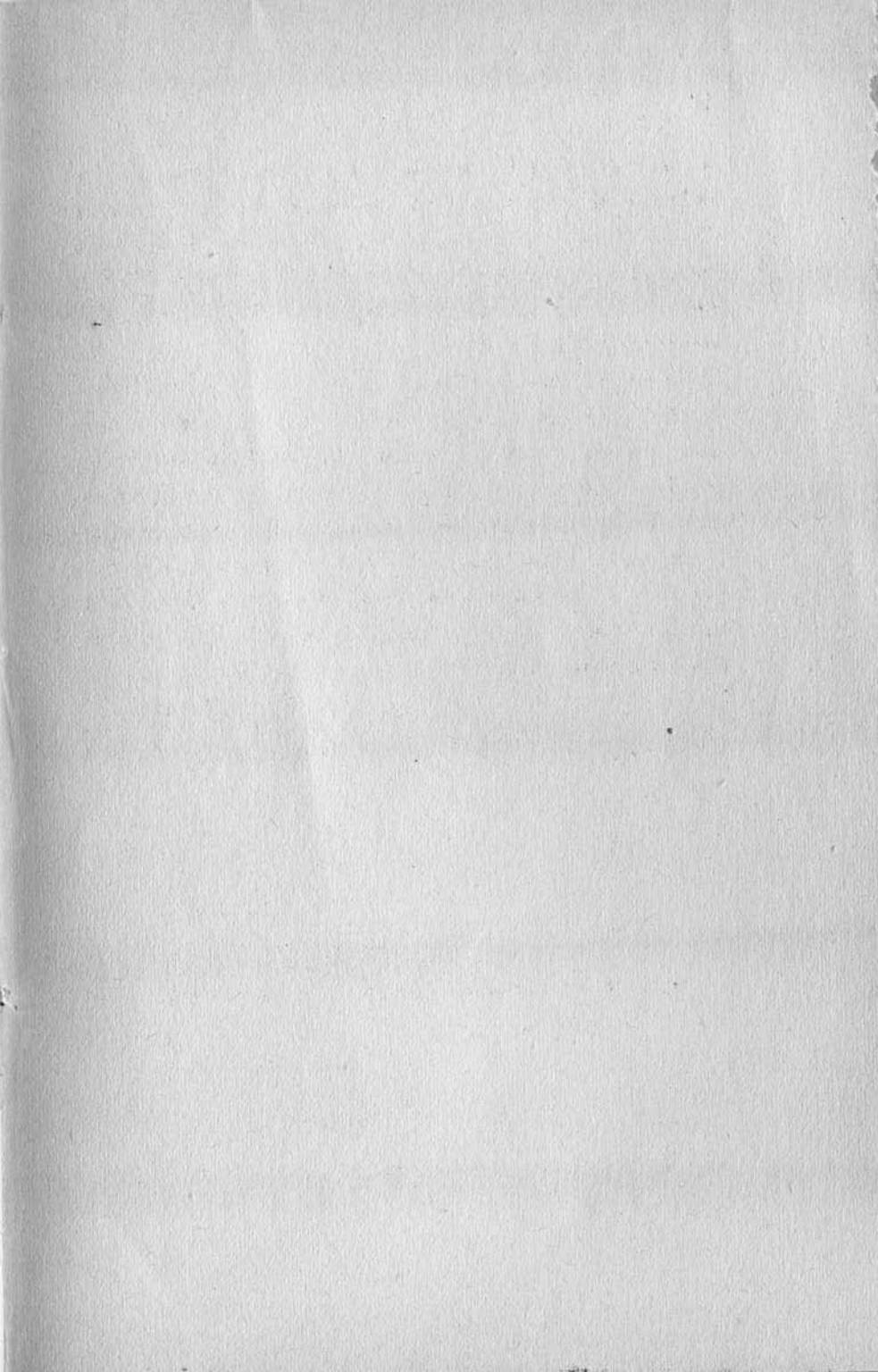
Matti Salmi.

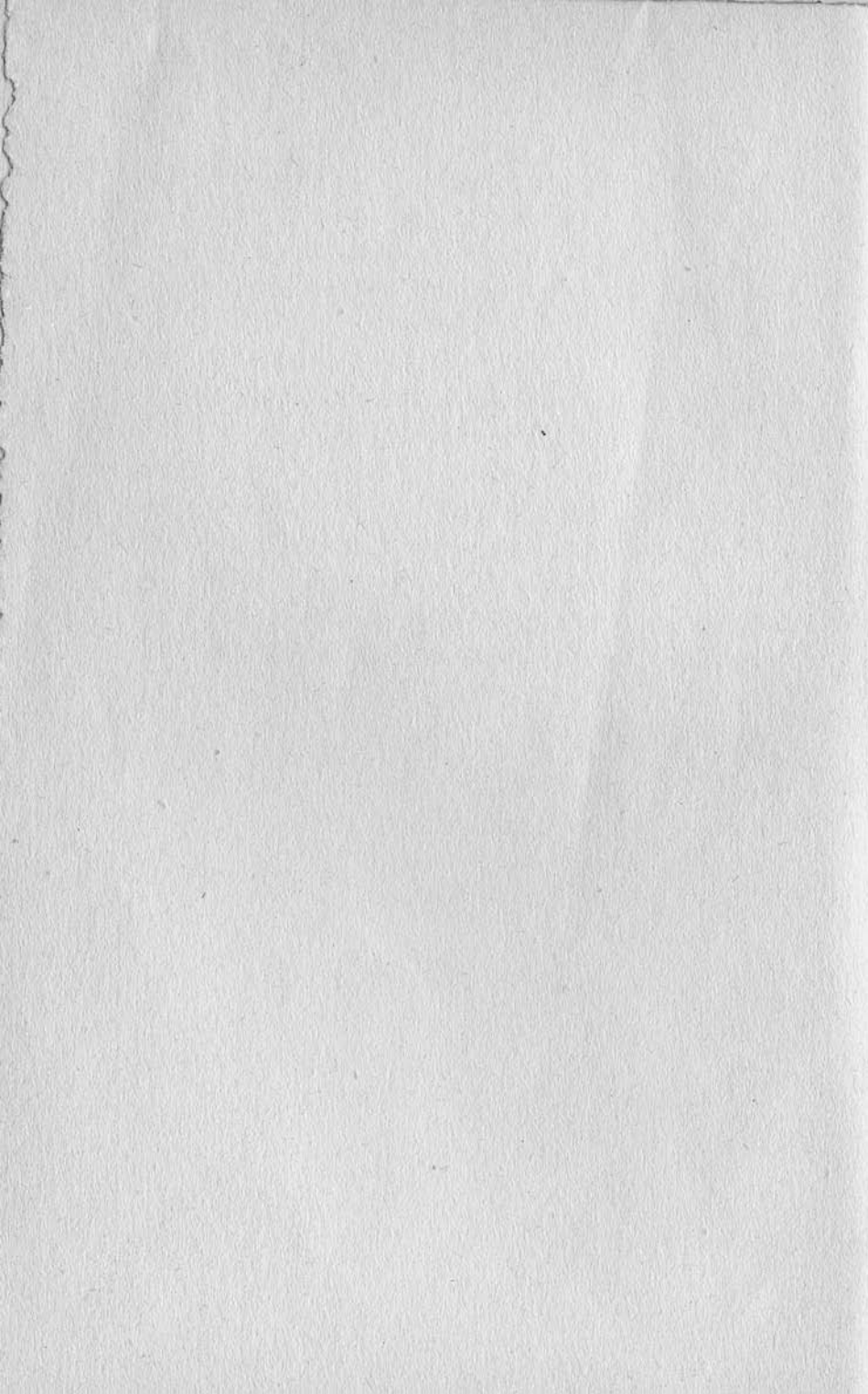
Manu Kontula.

David Haarala.

Från W. F. Wihriäs egenhändig manuuskript öfversatt till svenska af

Bertel Gripenberg.

Pris 1: 50

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO
VÄLIVARASTO

1290622270